

det Thing har vedtaget, eller ogsaa forkastet samme, og naar Landstinget faaer den rundelige Broderdeel af denne Ubegagelighed, saa er det Noget, som maa være Landstinget saa meget lettere at bære, som det jo er vant dertil. Hvad Sagen selv angaaer, er det aldeles klart, at de Vanskeligheder, man her søger at give et Bidrag til at løse, ere ikke vilkaarligt fremkaldte af Regjeringen selv, men de ere ligefrem givne deri, at i Bestemmelsen om Grundlovens Indskrænkning til de særlige Anliggender har man henlagt Colonierne indre Anliggender til disse, uden at man paa nogen Maade vistnok — thi jeg drifter mig ikke til at sige det bestemt — har gjort sig Rede for hvad derved skulde forstaaes. Det er en af de mange ubegagelige Følger, som maa flyde af denne Deling imellem det Særlige og det Fælles; det var et saa omfattende Arbejde, at en heldig Løsning, selv naar alle gode Kræfter i Staten havde med udeelt Opmærksomheds-sammenarbejde til dette Niemed, vilde have havt sine store Vanskeligheder, saa meget større maatte Vanskeligheden blive under de daværende Forhold, da Sagen paa en Maade var skillet i Baggrunden ved de store brændende Spørgsmaal, der samtidigt dermed beskæftigede ikke alene Rigsdagens Tanke, men, jeg tør gjerne sige, satte baade Rigsdagens og Folkets Lidenskaber i den heftigste Bevægelse. Det kan her ikke søre til noget Resultat at gjøre Bebrejdelser for hvad der ligger tilbage i Tiden, og der er saaledes ikke Andet at gjøre, end at see Tid efter Tid at komme ud over de Vanskeligheder, som vi tildeels selv have beredet os. Det var altsaa Spørgsmaalet, hvad der skulde forstaaes ved Coloniens indre Anliggender og navnlig dets meest fremtrædende praktiske Anvendelse, hvorledes man skulde tilveiebringe en Adskillelse af Coloniernes Budget, en Adskillelse, som naturligvis aldrig har fundet Sted, da man ikke engang havde tænkt sig, ikke havde havt det

fferneste Analogon til det, der skulde indtræde, hvad der altsaa skulde være de sælles indre Anliggender, og hvad altsaa vilde være en simpel sproglig Modsatning til de ydre Anliggender. Dette har Regjeringen troet at kunne opnaae nærmest ved at henvise alle de coloniale Forhold fra Rigsdagen til Rigsraadet. Jeg skal ganske ærligt tilstaae, at, uagtet det for mig har været let at forudsee, at dette Spørgsmaal vilde være den første Frugt af Fællesforfatningens Vedtagelse, og det paa samme Tid maatte være mig klart, at et saadant, fra en vis Side beklageligt, Skridt i høi Grad vilde have Stemningen imod sig, har jeg dog gjort mig Haab om, at det maatte have en heldig Fremgang. Jeg troer, at det var meget ønskeligt, hvis dette Forflag var fremkommet paa et Tidspunkt, hvor en mere lidenskabsløs Drøftelse af Sagen kunde have fundet Sted, og hvor det ikke havde været nødvendigt at sætte det i Forbindelse med andre Ting. Jeg for mit Vedkommende har, hvad jeg allerede har udtalt, været istand til at forudsee en saadan Ubegagelighed: jeg har vel ved de tidligere Forhandlinger i Folkethinget, hvor jeg dengang havde Sæde, stemt mod et Forflag, som dengang fremkom til uden Videre at sætte Colonierne til Auction eller faae dem afhændede ved Hjælp af Mægling, men Grunden til min Stemmegivning var den meget uheldige Maade, hvorpaa Sagen var greben an; var et lignende Forflag fremkommet fra Regjeringens Side, vilde jeg have sympatiseret dermed, og jeg tillod mig under Discussionen at bemærke, at, ihvorvel det hele Colonialsystem har en meget stor Betydning med Hensyn til Verdens Civilisation, og navnlig kan have en meget stor Betydning og Berettigelse ved Colonisation, saa kunne dog de smaa Colonier, hvoraf Danmark ved Kjøb, Magesifte og andre Tilfælde er kommen i Besiddelse, ikke være af megen Betydning for os.